

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VIII Міжнародна науково-практична конференція

“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”

10 квітня 2026 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції**

10 квітня 2026 р.

**Мукачево
2026**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 22 квітня 2026 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 10 квітня 2026 р.). /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. - Мукачево: МДУ, 2026. – 221 с.

Відповідальний за випуск:

Анжела ЛИЗАНЕЦЬ - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор:

Катерина ПУГАЧЕВСЬКА - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Капітан Л.І. - д-р іст. наук, професор (голова); Проскура В.Ф. - д-р екон. наук, професор; Феєр О.В. - канд. екон. наук, доцент; Гоблик-Маркович Н.М. - канд. екон. наук, доцент; Джунковська К.С. - канд. екон. наук, ст. викладач; Микуланинець С.І. - канд. екон. наук, ст. викладач; Шашовець Й.П. – канд. екон. наук, ст. викладач; Попович О.П. - PhD., ст. викладач.

У збірнику подано матеріали досліджень VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики», що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету. У збірнику розглянуто актуальні проблеми та тенденції управління господарськими процесами в умовах глобальних змін і нестабільності. Особливу увагу приділено питанням адаптації підприємств і регіонів до сучасних соціально-економічних викликів, зокрема цифровізації, інтеграційних процесів, воєнних ризиків та трансформації ринкових механізмів. У збірнику висвітлено теоретичні та прикладні аспекти управління господарськими процесами, інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, а також забезпечення сталого розвитку. Представлені результати наукових досліджень і практичні рекомендації можуть бути корисними для науковців, викладачів, здобувачів освіти, представників бізнесу та органів державного управління.

Матеріали подано в авторській редакції. Оргкомітет конференції вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2026
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

VUKASOVIĆ T., LYZANETS A. DIGITAL TRANSFORMATION AS A DRIVER OF GLOBAL ECONOMIC GLOBALIZATION	8
AŠKERC ZADRAVEC K., PUGACHEVSKA K. FORMATION OF A NEW PARADIGM OF STATE ECONOMIC POLICY IN THE CONTEXT OF GLOBAL TRANSFORMATIONS	10
ІВАНОВ Ю., ШЛИКОВА В. АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ ЄС В СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	11
КАПЛІЙ Т. ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ НІМЕЧЧИНИ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	14
ЛЮБИЦЕВА О., СИРОВЕЦЬ С., ЛУЖАНСЬКА Т. ВІЗІЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК СТРАТЕГІЧНА МЕТА РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	17
ЛУЖАНСЬКА Т., ІЛЬТЮ Г., ТУРЯНИЦЯ А. ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	20
ЛИЗАНЕЦЬ А., ПРИГУЛА В. ВПЛИВ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ НА КАДРОВУ ПОЛІТИКУ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	23
МАТВІЙЧУК Л., ЛЕПКІЙ М., ЛУЖАНСЬКА Т. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ ТА ЕКОНОМІКА ВОЄННОГО ЧАСУ	26
МОСКАЛЮК С., МЕТІЛЬ Т. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: МОЖЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ	30
ПАПП В., БОШОТА Н., ЛУКАВЕЦЬКА В. РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	32
ПОЛЯКОВА О. ЕКОІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЛЯ ЗЕЛЕНОЇ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ	35
ПАСЄКА С., МАРАКСІНА С. РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	38
РОСОЛА У., РОСОЛА А. ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА У ВИМІРІ ВОЄННОГО СТАНУ	41
РОМАНЮК Р. АНАЛІЗ РИНКУ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВІЙНИ	43
ЧЕРНИЧКО Т., ЦОГЛА С. ДЕМОГРАФІЧНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	45

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ ПРОЦЕСАМИ

БОСТАН В., МЕТІЛЬ Т. СТРАТЕГІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА СТРИМУВАННЯ УРБАНІЗАЦІЇ	48
ВЕРЕЦЬКИЙ Д. МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	50
ДЖУНКОВСЬКА К., МАЙСАК В. УПРАВЛІННЯ ЕКСПОРТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО РИНКУ ЄС	52
ДОНЧЕНКО О. ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ЦИФРОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	54

ОЛЬГА ЛЮБИЦЕВА

доктор географічних наук, професор
завідувачка кафедри країнознавства та туризму
Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка, м.Київ, Україна

СЕРГІЙ СИРОВЕЦЬ

кандидат географічних наук, доцент
доцент кафедри країнознавства та туризму
Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка, м.Київ, Україна

ТЕТЯНА ЛУЖАНСЬКА

кандидат географічних наук, доцент
доцент кафедри географії та суспільних дисциплін
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ВІЗІЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК СТРАТЕГІЧНА МЕТА РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Серед актуальних завдань післявоєнного розвитку України особливе значення має узгодження пріоритетів відновлення, визначення шляхів, умов та послідовності їх реалізації. Основна увага повинна бути зосереджена на відтворенні тих промислових і непромислових секторів, які формують економічний фундамент держави. Важливим аспектом є також пошук і визначення джерел фінансування життєво необхідних процесів, що дозволить координувати напрями розвитку галузей та забезпечити їх синхронізацію. В українській економіці передбачаються суттєві структурні зміни, які мають ґрунтуватися на розробці, виробництві та експорті високотехнологічної продукції з високою доданою вартістю. Такий підхід спрямований на формування конкурентоспроможної моделі економіки, орієнтованої на інновації та технологічний прогрес. Підґрунтя для цього було закладене ще у попередні роки через реалізацію Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року.

Головними напрямами відродження економіки України визначаються:

1. розвиток високих технологій та виробництва продукції з високою доданою вартістю;
2. формування експортної орієнтації економіки;
3. розвиток інфраструктури, що дозволить використати вигідне географічне положення України та розкрити її транзитний потенціал;
4. використання інтелектуального та кадрового потенціалу для розвитку інноваційного виробництва та високих технологій.

До процесу інноваційної відбудови України активно долучаються провідні заклади вищої освіти. Зокрема, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» пропонує сформувати інноваційну складову платформи післявоєнної трансформації держави на основі екосистеми «*Sikorsky Challenge Ukraine*». Базою цієї платформи виступає університетська інноваційна екосистема, яка з часом перетворилася на потужну національну та міжнародну мережу. Ще до початку війни вона об'єднувала 25 стартап-шкіл у 20 регіонах України, навколо яких сформувалися інноваційні кластери. До їх складу входять високотехнологічні компанії, фінансові установи, фонди та органи місцевого самоврядування. Загалом до екосистеми приєдналося 110 високотехнологічних компаній, серед яких 20 зі США, 20 з Європи, а решта - з України та інших країн світу [17]. Окрім залучення традиційних джерел інвестицій від міжнародних організацій, планується створення національного структурного фонду відбудови України. Його завданням стане акумулювання фінансових ресурсів, визначення пріоритетних напрямів їх використання та здійснення контролю за ефективністю витрат.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179 «Про затвердження Національної економічної стратегії до 2030 року», передбачається значне розширення кількості громадян, які користуються онлайн-сервісами. Планується забезпечення Інтер операбельності державних реєстрів, оптимізація їх кількості та технічних параметрів, цифровізація фітосанітарних документів і інтеграція у міжнародні системи обміну даними. Також буде здійснено цифровізацію дозвільних процедур та адміністративних послуг у сфері земельних відносин. Важливим напрямом стане впровадження систем простежуваності продукції, включно з автоматизацією публічних послуг у племінній справі тваринництва. Надання електронних публічних послуг здійснюватиметься за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Науковці виокремлюють кілька перспективних напрямів розвитку цифрової трансформації регіонів України:

1. *Поглиблення співпраці з країнами ЄС.* Європейські держави вже накопичили значний досвід у сфері цифровізації, тому Україні важливо врахувати їхні практики, водночас виробивши власну унікальну модель цифрової трансформації, адаптовану до національних реалій.

2. *Регулярне вимірювання Індексу цифрової трансформації регіонів.* Це дозволить здійснювати моніторинг прогресу та формувати перспективу самостійного управління цифровими процесами на рівні громад.

3. *Зміцнення конкурентоспроможності регіонів.* Успішне впровадження цифрових технологій відкриє нові можливості для залучення інвестицій, розвитку бізнесу та створення сучасних робочих місць.

4. *Післявоєнне відновлення.* Високий рівень цифрової трансформації у регіонах стане важливим чинником відновлення соціально-економічної сфери та забезпечення сталого розвитку.

У цьому контексті значну роль відіграє підтриманий ЄС проєкт «Цифрова трансформація для України» (DT4UA). Його метою є створення комплексної системи заходів, здатної швидко реагувати на виклики воєнного часу та забезпечувати ефективне управління у пріоритетних секторах економіки.

Основні напрями цифрових перетворень в економіці України включають:

1. *Формування єдиної нормативної бази для хмарних рішень*, що гарантуватиме стійкість та безпеку цифрових мереж.

2. *Розробку нових правил для створення та адміністрування державних ІТ-систем*, які забезпечать їхню прозорість та ефективність.

3. *Створення Центру передового досвіду з розробки та інтеграції штучного інтелекту*, що сприятиме впровадженню інноваційних технологій у різні сфери.

4. *Запровадження цифрових рішень у стратегічно важливих секторах економіки.* У межах реалізації Стратегії WINWIN планується впровадження проєктів, які формуватимуть сучасну екосистему інновацій та цифрової трансформації майбутнього [3].

Важливим кроком у цьому напрямі стало ухвалення Закону України «Про концесію», який орієнтований на модернізацію інфраструктури та підвищення якості суспільно значущих послуг. Одним із ключових механізмів є розвиток державно-приватного партнерства у фінансуванні об'єктів, що охоплює будівництво, управління та надання послуг. Це створює умови для реалізації ідеї повного циклу переробки сільськогосподарської продукції, мінімізуючи ризики та забезпечуючи прозорість фінансування з боку інвесторів.

Крім того, розпорядження КМУ від 15 листопада 2024 р. № 1163-р «Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках» визначає конкретні кроки для розвитку аграрного сектору та сільських територій, що має стати важливим елементом комплексної трансформації економіки.

Після завершення військових дій в Україні першочерговим завданням стане реалізація масштабних заходів із відновлення аграрної інфраструктури. Йдеться про рекультивацію пошкоджених земель та відбудову меліоративної мережі разом із гідротехнічними спорудами. За попередніми оцінками, потреба в інвестиціях охоплює близько 500 тис. гектарів осушуваних земель та 1 млн гектарів зрошуваних територій, що має забезпечити відновлення продуктивності аграрного сектору. Для підвищення конкурентоспроможності вітчизняного агропромислового комплексу відкриваються нові можливості. Цифровізація дозволить краще контролювати використання добрив, насіння та пестицидів, що сприятиме скороченню застосування хімічних речовин у сільському господарстві. Важливим напрямом є перехід від моделі експорту сировини до її глибокої переробки безпосередньо на місцях виробництва. Особливу перспективу становить розвиток мультипродуктивних заводів, здатних переробляти одну й ту саму сировину на три-п'ять різних продуктів із високою доданою вартістю. Це забезпечить ширший асортимент продукції, яка матиме попит як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Перевагою таких підприємств є впровадження моделі безвідходного виробництва та висока рентабельність.

Для підвищення якості консультаційних послуг у сфері аграрного виробництва пропонується створення єдиної мережі на основі системи сільськогосподарських знань та інновацій (AKIS). Вона має об'єднати консультантів державних і приватних установ, щоб забезпечити виробників сучасною технологічною та науково-технічною інформацією. Розвиток мережі AKIS дозволить стимулювати малих виробників, сприяти ефективнішому використанню природних ресурсів, диверсифікації виробництва та підвищенню продуктивності.

У межах політики децентралізації планується розробка програм розвитку сільських територій України. Це має стати відповіддю на проблему депопуляції та занепаду сільських громад. У цьому процесі важливу роль відіграватиме рамкова політика ЄС, зокрема програми сільського розвитку, які допоможуть мобілізувати додаткові ресурси та забезпечити комплексне відновлення українських територій. Розвиток сільських територіальних громад визначається як один із ключових чинників економічного зростання. У цьому контексті розробляються програми обміну та партнерства між українськими сільськими організаціями, асоціаціями фермерів та їхніми європейськими колегами. Таке співробітництво дозволить підготувати конкретні плани відродження України, враховуючи найкращі практики ЄС.

Аграрна політика, яка є складовою Плану відновлення України, визначає пріоритетні напрями розвитку до 2032 року та окреслює джерела фінансування. У документі наголошується на залученні міжнародних фінансових інституцій до реалізації важливих проєктів, серед яких: 1) «зелене зростання» агропродовольчого сектору; 2) картографування територій; 3) розвиток інфраструктури для геопросторових даних; 4) просторове планування територіальних громад. Особливе значення матиме розвиток декарбонізованого та децентралізованого виробництва, здатного адаптуватися до кліматичних змін. Така модель є менш вразливою до зовнішніх ризиків і більш гнучкою, що забезпечить не лише стійкість України, але й зміцнить глобальну продовольчу безпеку.

Окремо слід відзначити розробку Стратегії цифрового розвитку інновацій України WINWIN 2030. Для її реалізації створено WINWIN AI Center of Excellence - Центр передового досвіду з розробки та інтеграції технологій штучного інтелекту. У межах цієї стратегії передбачено запуск пілотних проєктів та залучення інвестицій для створення спеціалізованих центрів за пріоритетними напрямками: EdTech, MedTech, XR, SecureCyberSpace. Це сприятиме широкому використанню технологій ШІ у кожній із зазначених сфер [2].

Відновлення та розвиток України потребують комплексного підходу: від стабілізації економіки та підтримки бізнесу до реалізації кліматичної політики, цифрової

трансформації та забезпечення продовольчої безпеки. Лише узгоджені дії держави, бізнесу та міжнародних партнерів здатні забезпечити стійке післявоєнне зростання та інтеграцію України у глобальний економічний простір.

Список використаних джерел:

1. Балаклеєць К.Ю., Родченко В.Б. Чинники трансформації бізнес-процесів в розвитку індустрії 4.0. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2024. Т. 8. 2. С.153–170. DOI: <http://doi.org/10.23939/semi2024.02>
2. Згурська О. М., Кириченко А. О. Цифрова трансформація через платформізацію: виклики та можливості для ікт-компаній. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2025. №1. С. 4–9. DOI: <https://doi.org/10.31673/2415-8089.2025.010409>.
3. Терешко Ю.В., Тардаскін Т.М., Толкачева Г.В. Трансформація економічних та управлінських процесів підприємств в умовах цифровізації бізнес-середовища. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 10. С. 81–86. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.10.81>

УДК 911. 3/2

ТЕТЯНА ЛУЖАНСЬКА

кандидат географічних наук,
доцент, доцент кафедри географії та суспільних дисциплін
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ГАЛИНА ІЛЬТЮ

кандидат політичних наук,
доцент, доцент кафедри географії та суспільних дисциплін
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

АНАСТАСЯ ТУРЯНИЦЯ

здобувач вищої освіти спеціальності С6 Географія та регіональні студії
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У системі сучасних соціально-економічних досліджень індустріальні парки розглядаються як елементи територіальної організації господарства, що відіграють важливу роль у формуванні просторової структури промисловості, трансформації міських і приміських територій та регіонального розвитку загалом. Індустріальний парк виступає: локалізованим промисловим утворенням; вузлом концентрації економічної активності; елементом регіональної виробничо-територіальної системи; фактором переформатування просторової структури зайнятості населення. Важливо враховувати типи індустріальних парків (brownfield та greenfield), їх функціональну спрямованість (універсальні чи спеціалізовані), а також сприятливі умови для залучення міжнародних інвестицій.

Законодавча база України, зокрема Закон України «Про індустріальні парки» та Концепція їх розвитку, виступають важливим підґрунтям для підтримки промислових ініціатив на державному рівні управління. До того ж, стратегія Кабінету Міністрів України на 2023-2030 роки формує правові рамки для подальшого розвитку індустріальних парків. Водночас актуальним завданням залишається адаптація нормативних документів до умов воєнного стану та процесів післявоєнної відбудови господарського комплексу України.

Основними складовими розвитку індустріальних парків виступають:

1) *інноваційність* – орієнтація не лише на відновлення виробництва, а й на впровадження сучасних технологій у сферах зеленої енергетики, ІТ та індустрії 4.0.;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>